

SOLIDARNOŚĆ PW

PISMO OZ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ

Nr 12/2012/14-e

WYDANIE SPECJALNE

Czerwiec 1812 – 2012

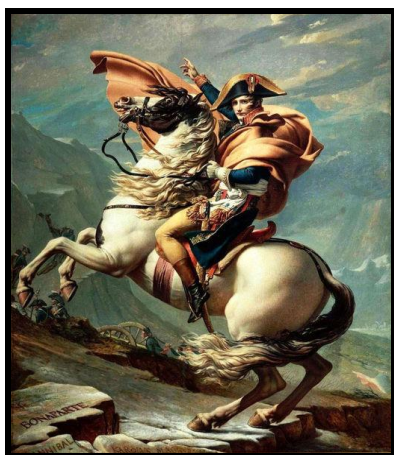
W 1834 roku, Adam Mickiewicz opublikował w Paryżu historię szlachecką:

„Pan Tadeusz”

i zapisał:

*„Bitwa! gdzie? W której stronie pytają młodzieńce,
Chwytają broń; kobiety wznoszą w niebo ręce;
Wszyscy pewni zwycięstwa, wołają ze łzami:*

Bóg jest z Napoleonem, Napoleon z nami...”

„Bóg wojny” – cesarz Napoleon

A całą księgę opatrzył tytułem:

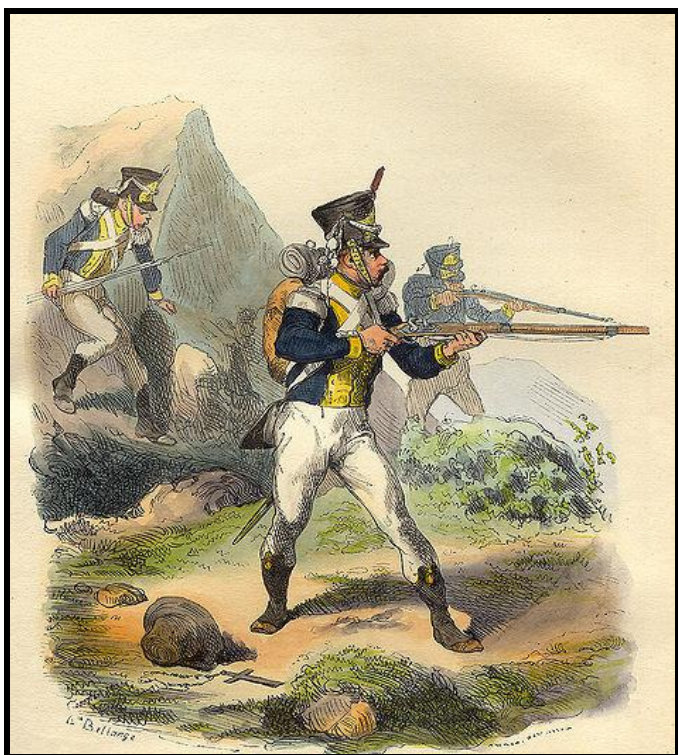
ROK 1812

*O roku ów! kto ciebie widział w naszym kraju!
Ciebie lud zowie dotąd rokiem urodzaju,
A żołnierz rokiem wojny; dotąd lubią starzy
O tobie bając, dotąd pieśń o tobie marzy.
Z dawna byłeś niebieskim oznajmiony cudem
I poprzedzony głuchą wieścią między ludem;
Ogarnęło Litwinów serca z wiosny słońcem
Jakieś dziwne przeczucie, jak przed świata końcem,
Jakieś oczekiwanie tęskne i radośne...*

*...O wiosno! kto cię widział wtenczas w naszym kraju,
Pamiętna wiosno wojny, wiosno urodzaju!
O wiosno! kto cię widział, jak byłaś kwitnąca
Zbożami i trawami, a ludźmi błyszcząca,
Obfita we zdarzenia, nadzieją brzemienna!
Ja ciebie dotąd widzę, piękna maro senna!
Urodzony w niewoli, okuty w powiciu,
Ja tylko jedną taką wiosnę miałem w życiu....*

*...Soplicowo leżało tuż przy wielkiej drodze,
Którą od strony Niemna ciągnęli dwaj wodze:
Nasz Ksiązę Józef i król westfalski Hieronim.
Już zajęli część Litwy od Grodna po Słonim,
Gdy król rozkazał wojsku dać trzy dni wytchnienia.
Ale polscy żołnierze mimo utrudzenia
Skarżyli się, że król im marszu nie dozwala;
Tak radzi by co prędzej doścignąć Moskala...*

*...W mieście pobliskim stanął główny sztab książęcy,
A w Soplicowie obóz czterdziestu tysięcy
I ze sztabami swemi jenerał Dąbrowski,
Kniażewicz, Małachowski, Giedroń i Grabowski....
...Już przyszło oficerów kilku, tłum żołnierzy;
Lud ich otacza, patrzy, ledwie oczom wierzy,
Oglądając rodaków mundury noszących,
Zbrojnych, wolnych i polskim językiem mówiących.*

– Żołnierz polski 1812 roku

*...A gdy w kościele było po mszy i kazaniu,
Wyszedł przewodniczący całemu zebraniu Podkomorzy,
niedawno przez powiatu stany....
...na wzgórek wstąpił przed kościołem,
Wieśniacy i żołnierstwo ścisnęło się kołem...*

On rzekł :

„Bracia! Ogłosił wam ksiądz na ambonie
**Wolność, którą Cesarz-Król przywrócił Koronie,
A teraz Litewskiemu Księstwu, Polszcze całej
Przywraca; słyszeliście rządowe uchwały
I zwołujące walny sejm uniwersały....**

– Cesarz – król – Napoleon I

Dwieście lat temu – 22. czerwca 1812 roku –
cesarz francuzów – Napoleon I – ogłosił „Odezwę do armii”:

„**Żołnierze!**

Rozpoczęła się druga wojna polska. Pierwsza skończyła się we Frydlandzie i Tylży. W Tylży Rosja zaprzysięgła Francji wieczny sojusz i wojnę Anglii. Dziś gwałci swe przysięgi. Nie dała nam żadnego wytłumaczenia swego dziwnego zachowania, tak, że orły francuskie, polegając na zachowaniu tajemnicy przez naszych sprzymierzeńców, zmuszone zostały do przekroczenia Renu. Rosją targa fatum, jej przeznaczenia powinny się wypełnić. Czy uważa ona nas za degeneratów? Czyż nie jesteśmy bardziej żołnierzami spod Austerlitz? Postawiła nas pomiędzy hańbą a wojną: wybór nie powinien budzić wątpliwości, maszerujemy więc – naprzód! Przeszliśmy Niemen, przenosząc wojnę na jej terytorium. Druga wojna polska, tak jak pierwsza będzie chwalebna dla wojsk francuskich. Traktat pokojowy, który podpiszemy, zagwarantuje nam, że położy kres temu zarożumiałemu wpływowi, jaki Rosja od pięćdziesięciu lat wywiera na bieg spraw europejskich.

Napoleon”

W 1812 roku, Francja niepodzielnie panowała w zachodniej i środkowej Europie. Tylko wojna z Wielką Brytanią trwała. Najistotniejszym jej elementem była blokada wysp brytyjskich, która rujnowała handel Rosji. Car Aleksander I nie był też zadowolony z dominacji Napoleona w Europie. Gdy latem 1810 roku Jean Bernadotte, jeden z marszałków napoleońskich zasiadł na tronie Szwecji, znajdującej się w strefie wpływów Rosji, Aleksander I kazał otworzyć porty rosyjskie dla statków neutralnych, w tym przewożące także towary angielskie. W grudniu 1810 roku, Rosja wystąpiła z systemu blokady i nawiązała kontakty z opozycją antyfrancuską. Sztab rosyjski opracował plan wojny ofensywnej. Na początku 1811 roku przedstawiono carowi plan ataku na Gdańsk i Warszawę.

Inwazja na Rosję, oficjalnie zwana Drugą Wojną Polską rozpoczęła się 24. czerwca 1812 roku.

Była decydującą dla losu dalszych wojen napoleońskich. Napoleon uważając, że wygrać z Wielką Brytanią może tylko na drodze jej blokady, powziął zamiar pobicia Rosji i zmuszenia jej do respektowania zobowiązań podjętych w Tylży. Zgromadził na terenach Prus Wschodnich i Księstwa Warszawskiego wielonarodową armię liczącą prawie 600000 ludzi (m.in. 300000 Francuzów, Włochów i Belgów, 180000 Niemców, 90000 Polaków) i 24. czerwca przekroczył z nią Niemen, rozpoczynając kampanię wojenną, którą na użytek Polaków nazwał „*Drugą wojną polską*”.

Z polecenia Napoleona, Sejm Księstwa Warszawskiego 28. czerwca 1812 roku zawiązał Konfederację Generalną Królestwa Polskiego, która ogłosiła wskreszenie Polski i przyłączenie do niej prowincji zabranych.

Na początku kampanii 1812 roku Napoleon wyjawiał cel wojny:

„Jestem tu, aby raz na zawsze skończyć z tym barbarzyńskim kolosem Północy. Szpada została już dobyta. Trzeba ich zapędzić jak najdalej w ich lody, aby przez najbliższe 25 lat nie byli w stanie mieszać się w sprawy cywilizowanej Europy. Nawet za czasów Katarzyny Rosjanie prawie nie odgrywali żadnej roli w życiu politycznym Europy. Z cywilizacją zetknęli się dopiero przez rozbiór Polski. Nadszedł więc teraz czas, aby Polacy pokazali im, gdzie ich miejsce... Bezpowrotnie minęły czasy, kiedy Katarzyna dzieliła Polskę, chwiejny Ludwik XV drżał ze strachu w Wersalu, a caryca zachowywała się tak, że wychwalały ją wszystkie paryskie plotkary. Po spotkaniu w Erfurcie Aleksander zrobił się zbyt zarozumiały, a już zdobycie Finlandii zupełnie przewróciło mu w głowie. Jeżeli potrzebne mu są zwycięstwa, to niech się wyprawi na Persów, ale nie miesza się w sprawy Europy. Cywilizacja odrzuca tych dzikusów z Północy. Europa obejdzie się bez nich...”

Kim był Aleksander? –

„Aleksander I Romanow, cesarz i samodzielnawca wszechrosyjski, moskiewski, kijowski, włodziemski, nowogrodzki, car kazański, car astrachański, król polski, car syberyjski, car Chersonesu Taurydzkiego, pan Pskowa i wielki książę smoleński, litewski, wołyński, podolski i fiński, książę estoński, inflancki, kurlandzki i semigalski, żmudzki, białostocki, karelski, twerski, jugorski, permski, wiacki, bułgarski i innych; pan i wielki książę Niżnego Nowogrodu, czernihowski, riazkański, połocki, rostowski, jarosławski, białozierski, udorski, obdorski, kondyjski, witebski, mścislawski, całej Północy zwycięzca, pan Jeveru, kartalińskiej i kabardyńskiej ziemi oraz obwodu Armenii, czerkaskich i górskich książąt i innych pan i zdobywca, następca tronu Norwegii, książę Szlezwiku-Holsztyna, Stormarn, Dithmarschen i Oldenburga, i tak dalej, i tak dalej, i tak dalej....”.

Wieczorem 23. czerwca, pierwsze korpusy – kawaleryjski marszałka Murata oraz korpusy marszałków Davout i Ney'a przekroczyły Niemen. Rosjanie opuścili Wilno. Napoleon próbował rozdzielić dwa rosyjskie korpusy Bagrationa i Berclay'a de Tolly, które w pierwszej fazie wojny znajdując się w nieustannym odwrocie uchodziły skutecznie, unikając rozstrzygnięć bitewnych. W początkowym okresie wojny doszło do starcia w gronie dowodzących generałów rosyjskich. Podczas gdy większość dążyła do bezpośredniego starcia z wojskami napoleońskimi z zamiarem pokonania ich w walnej bitwie na granicach państwa, część uważała, że najlepszym rozwiązaniem będzie tzw. „taktyka scytyjska”, w okresie późniejszym znana jako „zasada spalonej ziemi”. Ostatecznie car zmienił dowództwo Armii Rosyjskiej mianując Kutuzowa wodzem. Była to wojna na wyniszczenie. 1 lipca Napoleon odrzucił carską propozycję negocjacji.

Joachim Murat

– dowódca kawalerii Wielkiej Armii – marszałek, książę Bergu, król Neapolu Syn oberżysty. W 1800 roku poślubił najmłodszą siostrę Napoleona – Karolinę... Był jednym z najbardziej brawurowych dowódców napoleońskich.

Louis Nicolas Davout

– dowódca I Korpusu – marszałek, diuk Auerstedt, książę Eckmühl, uważany za jednego z najwybitniejszych dowódców Napoleona. Wywodził się z drobnej szlachty. Karierę wojskową rozpoczął w armii królewskiej. Napoleon nadał mu tytuł diuka d'Auerstedt, a 28. listopada 1809 roku księcia d'Eckmühl. Niezależnie od tytułów otrzymywał pensję oraz donacje w wysokości 700000. franków rocznie. Donacje były przyznawane z krajów podbitych oraz sprzymierzonych; m.in. Księstwo Warszawskie wypłacało marszałkowi donację w wysokości 200000. franków rocznie.

Michel Ney

– dowódca III Korpusu – marszałek, diuk d'Elchingen, książę de la Moskowa. Syn bednarza, zwany „najdzielniejszym z dzielnych” („Le Brave des Braves”), impulsywny i nieopanowany.

Piotr Iwanowicz Bagration – dowódca II Armii Zachodu – generał piechoty. W początkach kampanii 1812 roku zręcznym manewrem przerzucił II Armię spod Wołkowyska do Smoleńska, gdzie połączył siły z 1 Armią, którą dowodził generał Michaił Barclay de Tolly. W ten sposób udaremnił zamiar Napoleona, który zamierzał rozdzielić obie armie i zniszczyć każdą z nich z osobna. Był zwolennikiem zaangażowania w wysiłek wojenny szerokich mas społeczeństwa rosyjskiego. Był jednym z inicjatorów i organizatorów działań partyzanckich na terenach zajętych przez armię napoleońską.

Michaił Barclay de Tolly – dowódca I Armii Zachodu – generał piechoty, minister wojny. Jego ojczystym językiem był niemiecki. Wywodził się z rodziny szkockich imigrantów, którzy przybyli do Liwonii w XVII wieku. Jego dziadek pełnił funkcję burmistrza Rygi, a ojciec otrzymał szlachectwo rosyjskie.

Michaił Iłarionowicz Kutuzow – od 31. sierpnia 1812 r. generał feldmarszałek i książę smoleński. Uważany za architekta klęski kampanii rosyjskiej Napoleona.

Napoleon działał na różnych kierunkach starając się nie dopuścić do połączenia dwóch rosyjskich armii. Korpusy marszałków Murata, Oudinota i Ney'a ścigały Armię de Tolly, wycofującą się w kierunku na Orszę, Borysów i Witebsk. Napoleon skierował się w kierunku warownego obozu nad Dryssą, odcinając szlaki komunikacyjne na St. Petersburg. 16. lipca pod Romanowem brygada kawalerii Latour-Mabourga uległa kozakom generała Matwieja Płatowa. Davout ścierał się z ariergardą Bagrationa, spychając go na wschód i odsuwając w czasie połączenie z armią de Tolly, który opóźniał wejście Napoleona do Witebska, umożliwiając ewakuację miasta. Rosyjskie Armie de Tolly i Bagrationa dotarły do Smoleńska 31. lipca i 3. sierpnia.

Nicolas Charles Oudinot

– marszałek, dowódca II Korpusu,

Matwiej Iwanowicz Płatow

– dowódca Korpusu Kozaków

7. sierpnia w Witebsku, Napoleon nakazał reorganizację armii. Rosjanie przygotowali się na bitwę o Smoleńsk (lewe skrzydło Aleksander Tuczow, centrum generał Dmitrij Dochturow, prawe – Bagration). 8. sierpnia generałowie Dochturow i Piotr Pahlen zaskoczyli Sebastianiego pod Inkowem.

Aleksander Aleksiejewicz Tuczow

– generał

Dmitrij Dochturow

– generał, dowódca VI Korpusu.

Piotr Piotrowicz Pahlen

– dowódca III Korpusu

Nastąpiła koncentracja Wielkiej Armii – siły francuskie stanowiły 156000 żołnierzy. 14. sierpnia Murat walczył z piechotą Niewierowskiego. Rozpoczęły się walki o Smoleńsk.

– ***Bitwa pod Smoleńskiem.***

Po zacieklej bitwie, w której przeważali Francuzi, Rosjanie wycofali się ze Smoleńska, paląc miasto. 18. sierpnia – nastąpił odwrót Rosjan. Wielka Armia weszła do Smoleńska. Jako pierwsze wkroczyły oddziały polskie. Na polu bitwy zginęło 11000 Rosjan i około 9000. Francuzów. Zginął też dowódca brygady w V Korpusie Wielkiej Armii - gen. Michał Grabowski. V Korpus (*Polski*) Wielkiej Armii, był największą polską jednostką w wojnie, powołaną dekretem Napoleona z 3. maja 1812 roku. Korpus liczył około 32000. żołnierzy i posiadał około 70. dział.

Dowództwo nad korpusem sprawował Józef Poniatowski. Od 12. listopada, na skutek rany Poniatowskiego, dowództwo przejął generał Józef Zajączek.

Księżę Józef Poniatowski –

Józef Zajączek

– księżę herbu Świnka – polski i francuski generał, członek Rady Najwyższej Narodowej w czasie Insurekcji Kościuszkowskiej. Trzykrotnie ranny w bitwie pod Smoleńskiem. Jego nazwisko zostało wyryte na Łuku Triumfalnym w Paryżu.

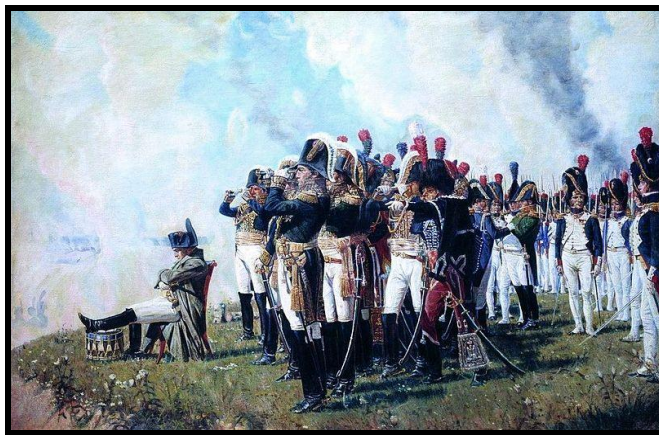
Stanisław Fiszer

– herbu Tarczała – generał – szef sztabu armii Księstwa Warszawskiego.

Po przegranej pod Smoleńskiem Rosjanie – wycofywali się, unikając decydujących bitew i wciągając przeciwnika w głąb Rosji. Wojska francuskie wyruszyły ze Smoleńska w trzech kolumnach o łącznej sile 124000, piechoty, 32000. kawalerii i 567. armat. W dniach 5.-7. września, na przedpolach Moskwy, pod Możajskiem, a w zasadzie pod wsią Borodino, doszło do wielkiej bitwy. Wzięło w niej udział 250000 żołnierzy, zginęło 80000.

–Bitwa pod Borodino

Napoleon pod Borodino –

Walczący na południowym odcinku V Korpus księcia Poniatowskiego uwikłany był w bezskuteczną walkę o ufortyfikowany i obsadzony artylerią kurhan koło Uticy. W boju o kurhan, który przechodził z rąk do rąk, poległ rosyjski generał Tuczkow, ranny został generał Izydor Krasieński, pułkownik Maciej Rybiński ze sztandarem pułkowym w ręku przebijał się przez masy rosyjskiej piechoty.

Ney prowadzi atak

Kutuzow wśród generałów

Książę Józef, znecierpliwiony brakiem rozstrzygnięcia, „dopadł” dywizji Kniaziewicza i z okrzykiem: „*Hej chłopcy naprzód, Hurrra!*” poprowadził ją do zwycięskiego ataku. Rosjanie zostali odepchnięci na wschód, ale nie byli rozbici. Piechota i artyleria, pod osłoną kawalerii i Kozaków, ustępowały w najlepszym porządku.

Karol Otto Kniaziewicz – generał dywizji Wojsk Polskich, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, jeden z dowódców Legionów Polskich, twórca i dowódca Legii Naddunajskiej, uczestnik kampanii napoleońskiej, działacz emigracyjny. W dowód uznania jego zasług wojennych został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Virtuti Militari.

W ostatnim momencie tej wielkiej bitwy ranny został – prowadząc do ataku 2. batalion 1. pułku Legii Nadwiślańskiej – generał Chłopicki.

Józef Grzegorz Chłopicki – generał, uczestnik Insurekcji Kościuszkowskiej, dyktator Powstania Listopadowego, baron I Cesarstwa Francuskiego.

Napoleon nie pozwolił Neyowi na rzucenie do walki Gwardii Cesarskiej, która w krytycznym momencie bitwy mogła doprowadzić do zniszczenia armii rosyjskiej: „*Nie pozwolę na zniszczenie mojej Gwardii. Będąc 800 mil od Francji nie zaryzykuję utraty moich najlepszych rezerw*”. Bonaparte nie wykorzystał inicjatywy i dał Kutuzowowi możliwość odwrotu. Straty obu stron były niesłychanie wysokie. Rosjanie stracili około 50000. zabitych i rannych, Francuzi około 35000. Ciężkie straty kawalerii francuskiej i odmowa rzucenia do boju Gwardii uniemożliwiły podjęcie pościgu za cofającą się ku Kałudze armią rosyjską. Dowodzący wojskami rosyjskimi Kutuzow wycofał je, oddając w połowie września ćwierćmilionową Moskwę, po wcześniejszej ewakuacji mieszkańców i wywiezieniu wszelkich zapasów żywności. 2. września – armia rosyjska wyruszyła na wschód wraz z tłumami uchodźców.

W ślad za nimi do Moskwy wkroczyła awangarda wojsk francuskich pod dowództwem marszałka Murata, która zajęła moskiewski Kreml. Wieczorem do miasta wkroczyły główne siły wojsk Napoleona. Według źródeł rosyjskich, tego dnia wybuchły pierwsze pożary.

– ***Oddziały Murata***

Istnieje wiele wersji powstania pożaru – celowe podpalenie opuszczonego miasta na rozkaz gubernatora Fiodora Roztopczyna, podpalenie przez rosyjskich dywersantów oraz działania francuskich okupantów. Pożary wybuchały w wielu miejscach, możliwe, że wszystkie wersje były uzasadnione.

Pożar Moskwy –

W ogniu zginęło 2000 rannych żołnierzy rosyjskich, pozostawionych w mieście przez wycofujące się oddziały. Z Moskwy, Napoleon słał do cara propozycje honorowego zakończenia wojny, lecz po miesiącu bezowocnych oczekiwań na odpowiedź zarządził 18. października odwrót Wielkiej Armii.

– Odwrót z Moskwy

Marsz przez bezkresne przestrzenie, wśród ostrych mrozów, bez kwater, w niedostatku żywności i przy nieustannej wojnie podjazdowej prowadzonej przez partyzantów i oddziały kozackie, zmienił się zwolna w koszmar. Ubytek wielu żołnierzy obniżał wolę walki w słabnących oddziałach, a rozkład dyscypliny sprawiał, że znaczna część wojska stawała się bezładną masą maruderów. Jednostki odwodowe również poddawały się rozprężeniu, tracąc walory bojowe. 18. października Murat bije się z Bennigsenem. Straty: 2000 zabitych, 1500. wziętych do niewoli. 19 października ostatnie oddziały wychodzą z Moskwy.

Hrabia Levin August von Bennigsen –

23. października bitwa pod Małojarsławcem. Decydująca dla odwrotu. Straty rosyjskie 8000, Wielkiej Armii 6000. Miasto zdobyli ostatecznie Francuzi. Napoleon kieruje Wielką Armię na trakt Smoleński zamiast w kierunku południowym.

Wojsko wracało wolno, pozostawiając za sobą płonąca Moskwę. Padał śnieg

Piotr Wittgenstein

– *Feldmarszałek dowódca I Korpusu*

17. listopada – bitwa pod Krasnoje. 21. listopada resztki korpusu marszałka Ney'a docierają do Orszy. Podczas przeprawy przez Berezynę, Francuzi i ich sojusznicy ponieśli ciężkie straty. W wielkiej bitwie szczególnie odznaczyły się, ale i największe straty ponieśli, oddziały polskie.

– *Bitwa nad Berezyną*

Cofająca się Wielka Armia została otoczona przez armie: Kutuzowa, Wittgensteina i Cziczagowa. Napoleon postanowił przeprawić się przez Berezynę pod Borysowem, gdzie znajdował się most. Jednak Rosjanie zdobyli Borysów. Most, broniony przez 17. Dywizję gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, który został zdobyty, a wobec kontrataku zniszczony. Napoleon postanowił przeprawić się w Studziance, o kilkanaście kilometrów na północ od Borysowa, gdzie saperzy francuscy gen. Eblé przy współudziale polskich znaleźli dogodny bród i zbudowali dwa mosty. Prace utrudniała nagła odwilż, która spowodowała załamanie się kry lodowej i wylanie rzeki. Napoleon nie przewidział odwilży i w Orszy kazał zniszczyć jadące z armią pontony, a konie dać artylerii. Budowa zamiast trwać pół dnia trwała 48 godzin. 28. listopada rozegrała się zacięta bitwa o utrzymanie przeprawy na obu brzegach Berezyny. Na lewym brzegu armia Wittgensteina szturmowała Studziankę, bronioną przez korpus Victora, po prawej admirał Cziczagow, który zaatakował pod Stachowem. Bitwa toczyła się cały dzień, gdzie 9000 polskich żołnierzy pod dowództwem generałów Zajączka, Dąbrowskiego i Kniaziewiczza utrzymało swoje stanowiska i przy stratach 3000. poległych odparło ataki Rosjan. Na drugi brzeg udało się przeprawić korpusom Oudinota, Davouta, resztkom V korpusu polskiego i Ney'a. Na rozkaz Napoleona podpalono mosty, po których nocą zdążył jeszcze przejść marszałek Victor z resztką swojego korpusu. W ręce Rosjan wpadło około 10000. maruderów i rannych oraz olbrzymie łupy zrabowane w Moskwie.

Claude Victor-Perrin

– marszałek

Widmo zagłady Wielkiej Armii zostało zażegnane dzięki talentowi Napoleona, lecz sytuacja była nadal tragiczna. Zdolnych do noszenia broni było zaledwie kilka tysięcy żołnierzy. Bitwa nad Berezyną wykazała niezwykle męstwo i poświęcenie żołnierza francuskiego i polskiego. Mimo przewagi liczebnej Rosjanom nie udało się rozbić wycieńczonej i osłabionej odwrotem armii francuskiej.

– *Odwrót spod Berezyny*

Nad Niemen wróciło tylko ponad 10000 skrajnie wyczerpanych żołnierzy. Wódz opuścił resztki swej Wielkiej Armii i wrócił do Francji. Wyprawa na Moskwę była początkiem końca jego dominacji w Europie. Wielka Armia, która w czerwcu 1812 roku liczyła ponad 400000, zmalała do 10% tej liczby. Cesarz nie był w stanie ocenić znaczenia przestrzeni i klimatu Rosji. Klęsk, jakie poniósł, nie były w stanie zrównoważyć jego błyskotliwe zwycięstwa w bitwach pod Lützen czy Dreznem. Kolejna koalicja zdołała zgromadzić armie tak wielkie, że pod Lipskiem nie mógł już im podołać. W rezultacie, „kampanii zimowej”, rozgrywanej na terytorium Francji, Napoleon poniósł klęskę i zmuszony został do abdykacji. W jej konsekwencji, co potwierdził Kongres wiedeński, przestało istnieć Księstwo Warszawskie, a w jego miejsce utworzono Królestwo Polskie pod berłem dynastii Romanowów.

Rozmowa z Napoleonem na Wyspie Świętej Heleny o kwestii polskiej

Longwood House, Wyspa Świętej Heleny, 25. marca 1817
Henry Meynell

„Napoleon zwrócił uwagę admirałowi Pulteneyowi Malcolmowi, że rozpoczął wojnę z Rosją, ponieważ car Aleksander I nie wypełnił postanowień jednego z traktatów tylżyckich i że pragnął też trwałego utworzenia Królestwa Polskiego, jako bariery przeciwko Rosjanom, gdyż wcześniej lub później najadą oni na Europę. Admirał spytał Napoleona, dlaczego nie zatrzymał się w Polsce? Bonaparte odpowiedział, że mógł dyktować warunki pokoju z Moskwy, jednak Rosjanie podpalili to miasto i go zrujnowali. Admirał spytał, dlaczego w takim razie nie poszedł na Sankt Petersburg zamiast na Moskwę? Napoleon odpowiedział, że uderzając w tamtym kierunku jego armia pozbawiona byłaby magazynów zaopatrzenia, których nie brakowało w obfitujących w zboże okolicach Moskwy...”

***Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.***

***Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.***

- VIVE L'EMPEREUR!